

Teze – správně právní odpovědnost

Správní právo trestní je subsystémem správního práva, který zahrnuje právní úpravu základů a následků správně právní odpovědnosti, či odpovědnosti za správní delikty. Tento pojem se používá obvykle pro celou oblast právní úpravy odpovědnosti za správní delikty., kde přichází v úvahu sankce nikoliv trestní povahy.

Trestání – rozhodování o vině a trestu za porušení práva. Ve správním právu existují specifické druhy trestání v případě vyčlenění některých deliktů, např. disciplinární delikty, procesní delikty. Při trestání se uplatňují některé specifické zásady jako zásada zákonnosti, zásada zákazu analogie k tíži pachatele, zásada rovnosti apod.

Sankce – aktivní zásah správního orgánu. Můžeme vymezit dvě skupiny sankcí:

- správní tresty (tam, kde nelze nápravy dosáhnout jinak než nápravou subjektu porušujícího právní povinnosti)
- sankce obnovující povahy (faktická, věcná náprava právního stavu).

Správně právní odpovědnost vyjadřuje předmět právní úpravy správního práva trestního. Jedná se o specifický druh právní odpovědnosti. Jedná se o odpovědnost realizovanou správními orgány a aplikovanou na podmínky a potřeby veřejné správy.

Vznik odpovědnosti - povinnost strpět a nést sankci za porušení primární povinnosti. Základem odpovědnosti je protiprávní jednání subjektu správního práva, za které lze uložit sankci (správní delikt). – sankční koncepce.

x

Vznik odpovědnosti – v okamžiku vzniku primární právní povinnosti, tj. stadium, kdy povinnost mohla být porušena.

Předpoklady správně právní odpovědnosti:

- objektivní (protiprávní jednání, škodlivý následek, příčinná souvislost)
- subjektivní (zavinění).

Funkce správně právní odpovědnosti:

- ochranná
- preventivní
- represivní.

Správně právní odpovědnost můžeme dělit na odpovědnost za:

- přestupky
- jiné správní delikty.

Jiné správní delikty:

- disciplinární delikty
- pořádkové delikty
- jiné delikty fyzických osob
- delikty právnických osob a fyzických osob podnikajících.

Znaky správních deliktů:

- jednání (projev vůle)
- protiprávnost (jednání v rozporu s právem)¹
- trestnost (zákon spojuje spáchání deliktu s hrozbou trestu)
- odpovědná osoba (deliktně způsobilá osoba)
- zavinění

Skutková podstata:

- objekt (právem chráněný zájem)
- objektivní stránka (jednání)
- subjekt (pachatel)
- subjektivní stránka (zavinění)

Správně právní odpovědnost za přestupky

zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů

Definice

Přestupkem je zaviněné jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti a je za přestupek výslovně označeno v přestupkovém nebo jiném zákoně, nejde-li o jiný správní delikt postižitelný podle zvláštních právních předpisů anebo o trestný čin.

Přestupkem není jednání, jímž někdo odvrací

- a) přiměřeným způsobem přímo hrozící nebo trvajícím útok na zájem chráněný zákonem (nutná obrana) nebo
- b) nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému zákonem, jestliže tímto jednáním nebyl způsoben zřejmě stejně závažný následek než ten, který hrozil, a toto nebezpečí nebylo možno v dané situaci odvrátit jinak (krajní nouze).

Zavinění x nedbalost

K odpovědnosti za přestupek postačí zavinění z nedbalosti, nestanoví-li zákon výslovně, že je třeba úmyslného zavinění (např. § 50 přestupky proti majetku staví na úmyslném zavinění).

Věk a nepřičetnost

V době spáchání přestupku - dovršení patnáctého roku svého věku.

Za přestupek není odpovědný, kdo pro duševní poruchu v době jeho spáchání nemohl rozpoznat, že jde o porušení nebo ohrožení zájmu chráněného zákonem, nebo nemohl ovládat své jednání. Odpovědnosti se však nezbujuje ten, kdo se do stavu nepřičetnosti přivedl, byť i z nedbalosti, požitím alkoholu nebo užitím jiné návykové látky.

Právnícká osoba

Za porušení povinnosti uložené právnícké osobě odpovídá podle tohoto zákona ten, kdo za právníckou osobu jednal nebo měl jednat, a jde-li o jednání na příkaz, ten kdo dal k jednání příkaz.

¹ POZNÁMKA

Existují okolnosti vylučující protiprávnost – krajní nouze, nutná obrana, oprávněné použití zbraně, svolení poškozeného.

Sankce

- napomenutí,
- pokuta,
- zákaz činnosti,
- propadnutí věci.

Sankci lze uložit samostatně nebo s jinou sankcí; napomenutí nelze uložit spolu s pokutou.

Od uložení sankce lze v rozhodnutí o přestupku upustit, jestliže k nápravě pachatele postačí samotné projednání přestupku.

Ochranná opatření:

- omezující opatření,
- zabránění věci.

Účastníci řízení:

- obviněný z přestupku,
- poškozený, pokud jde o projednávání náhrady majetkové škody způsobené přestupkem,
- vlastník věci, která může být zabráněna nebo byla zabráněna, v části řízení týkající se zabránění věci,
- navrhovatel, na jehož návrh bylo zahájeno řízení o přestupku podle § 68 odst. 1.

Zahájení řízení o přestupku:

- z moci úřední
- na návrh postiženého (§ 49 odst. 1 písm. b) a c) a přestupky podle § 50 spáchané mezi blízkými osobami, jakož i přestupky podle § 49 odst. 1 písm. a).

Zkrácené řízení:

- blokové řízení (přestupek lze projednat uložením pokuty v blokovém řízení, jestliže je spolehlivě zjištěn, nestačí domluva a obviněný z přestupku je ochoten pokutu zaplatit. Pokuta maximálně 1.000,- Kč).
- příkazní řízení (není-li pochybnosti o tom, že obviněný z přestupku se přestupku dopustil a nebyla-li věc vyřízena v blokovém řízení, může správní orgán bez dalšího řízení vydat příkaz o uložení napomenutí nebo pokuty. Příkaz nelze vydat, jestliže obviněný z přestupku je zbaven způsobilosti k právním úkonům nebo jeho způsobilost k právním úkonům je omezena. pokuta maximálně 4.000,- Kč).

Společné řízení

Jestliže pachatel se dopustil více přestupků, které je příslušný projednávat též orgán, projednávají se tyto přestupky ve společném řízení. Společné řízení se koná též proti všem pachatelům, jejichž přestupky spolu souvisejí a jsou projednávány tímž orgánem. K urychlení řízení nebo z jiného důležitého důvodu lze věc některého pachatele přestupku vyloučit ze společného řízení.